

ДО ІСТОРІЇ СТАРОДАВНЬОГО ВИРОБНИЦТВА

ВІД РЕДКОЛЕГІЇ

Це число журналу відкриває нову рубрику «До історії стародавнього виробництва». Актуальність досліджень, пов'язаних з цією проблемою полягає, насамперед у тому, що виробництво є визначальним фактором існування людини як у давнину, наш час та в майбутньому. Наслідком розумової діяльності людини є виробництво ідей, а праця – спосіб їх матеріального втілення. Цей взаємопов'язаний процес має за мету задоволення духовних і матеріальних потреб і спрямований на перетворення навколишнього середовища та його елементів відповідно до вимог людства. Саме археологічна наука постачає сучасних дослідників матеріалом, який дає можливість простежити процес формування виробництва та його розвиток як спосіб існування людини. Одним з найважливіших напрямків цих досліджень є вивчення стародавньої техніки і технології, яке неможливе на сучасному етапі без запровадження широкого спектра методів природничих наук. З іншого боку, ті ж самі методи відкривають нові можливості і в пошуках археологічних пам'яток, їх загальній характеристиці, хронологічному визначенні тощо. Важливо, що природничі методи ефективні не лише в дослідженнях, пов'язаних із залишками промислового виробництва (металургія та металообробка, гончарство, виробництво скла та ін.), але й харчового. Зокрема, такі галузі, як стародавнє землеробство, скотарство, полювання, представлені знахідками або відбитками на керамічному посуді зерен, пилком або спорами рослин в археологічних шарах, кістковими рештками тварин, зовсім не можуть бути досліджені без їх ретельного вивчення методами, які застосовуються в ботаніці та зоології.

Поряд із дослідженнями, які демонструють можливості природничо-наукових методів у вивченні традиційного археологічного матеріалу, у зазначеній рубриці ми маємо намір публікувати статті, які торкаються теоретичних аспектів розвитку стародавнього виробництва, його структури та організації на певному історичному етапі у тих чи інших племен або народів. Належна увага приділятиметься і публікації результатів польових досліджень пам'яток стародавнього виробництва, які свідчать про його розвиток на тривалому хронологічному етапі – від появи людства на території України до тих часів, коли його історія вивчається археологічною наукою.

Сподіваємось, що нова рубрика зацікавить як фахівців-дослідників, так і широке коло читачів, яким небайдужа історія стародавньої України.

ОБРОБКА ЗАЛІЗА НА МАТРОНИНСЬКОМУ ГОРОДИЩІ

Д. П. Недопако

У статті викладено результати технологічних досліджень залізних виробів зі скіфського Матронинського городища на Черкащині.

Обробка заліза скіфськими племенами привертає значну увагу дослідників, оскільки у скіфський час цей метал стає провідним у житті і побуті населення території України. Дослідження скіфського металу, виконані Б. О. Шрамком, Л. А. Солнцеvim, Л. Д. Фоміним¹, В. Д. Гопаком², Г. О. Вознесенською та Д. П. Недопако³ дозволяють дати характеристику ковальської справи цього пе-